

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. februar 2016
Kontor: Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Casper Skibdal Vistrup
Sagsnr.: 2016-0037-0148
Dok.: 1860446

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om
knive og blankvåben m.v., som Folketingets Retsudvalg har stillet til
justitsministeren den 27. januar 2016.

Søren Pind

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om knive og blankvåben m.v.:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 20/1 2016 fra Erik Justesen, jf. L 107 - bilag 4.”

Svar:

1. I henvendelsen henviser Erik Justesen til sit læserbrev i Jyllands-Posten den 10. januar 2016.

I læserbrevet omtales en episode, hvor Erik Justesen modtog en bøde af politiet for overtrædelse af de nuværende knivregler ved at bære en lommekniv i forbindelse med et besøg i Folketinget i København. Det fremgår i den forbindelse, at der var tale om en lommekniv, som kunne fastlåses i udfoldet tilstand, og som derfor ikke er omfattet af den nuværende undtagelsesregel vedrørende visse små foldeknive.

I læserbrevet udtrykker Erik Justesen bekymring for, at regeringens forslag til nye knivregler vil forhindre, at almindelige borgere kan bære små lommeknive til almindelige dagligdags gøremål.

2. Med lovforslag L 107 foreslås indført en ny knivlov, som på den ene side lemper reglerne for brug af knive til fornuftige dagligdags gøremål og på den anden side skærper kursen mod knive i bl.a. nattelivet og kriminelle miljøer.

Regeringen ønsker med lovforslaget at forenkle og præcisere lovgivningen om knive, så reglerne fremstår sammenhængende og klare og ikke skaber unødigt tvivl om, hvorvidt besiddelse af en given kniv er lovlig eller ej. Samtidig ønsker regeringen at øge trygheden i befolkningen og forebygge alvorlig voldskriminalitet og anden kriminalitet, der indebærer fare for liv og helbred.

3. Efter den nuværende bestemmelse i våbenlovens § 4, stk. 1, er det forbudt på offentligt tilgængelige steder, uddannelsessteder, i ungdomsklubber, fritidsordninger og lignende at bære eller besidde kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbuddet omfatter dog ikke foldeknive med

en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position, jf. våbenlovens § 4, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelsen i § 4, stk. 1, blev oprindelig indsat i våbenloven ved lov nr. 861 af 23. december 1987. Bestemmelsen indførte forbud mod at bære kniv eller dolk på steder, hvortil der var almindelig adgang, medmindre dette skete som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller havde et andet lignende anerkendelsesværdigt formål.

Undtagelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., om besiddelse af mindre foldeknive på offentligt tilgængelige steder mv. omfattede oprindeligt alle foldeknive med en klinge på højst 7 cm. Begrundelsen for at undtage disse knive var ifølge forarbejderne til lov nr. 861 af 23. december 1987, at de bruges af et stort antal mennesker til helt dagligdags og fredelige, praktiske gøremål, og at et forbud ville udgøre et indgreb i mange borgeres almindelige vaner.

Ved lov nr. 217 af 31. marts 2004 blev undtagelsen indskrænket til at omfatte foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position.

4. Med lovforslaget foreslås det, at undtagelsesreglen for foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der ikke kan fastlåses i udfoldet position, ophæves, og at det fremover i alle tilfælde skal være et krav for at besidde en kniv på offentligt tilgængeligt sted, at der er et anerkendelsesværdigt formål hermed.

Når den nuværende undtagelsesregel vedrørende visse mindre lommeknive foreslås ophævet, skal det ses i lyset af, at reglen i en række tilfælde har vist sig ikke at virke efter hensigten. Som omtalt i lovforslagets pkt. 2.2.3. udgør det således ifølge politiet et væsentligt problem, at der bl.a. i nattelivet og kriminelle miljøer flourer en række farlige knive, som bevidst er udformet med henblik på at omgå særreglen om visse mindre foldeknive. Knivene, der bl.a. går under betegnelsen ”gadelovlige taktiske foldeknive”, er ofte udformet med inspiration fra kampsport og har en klinge på typisk lige under 7 cm, som ikke kan fastlåses i udfoldet position. Disse knive kan – som konsekvens af undtagelsesreglen om visse mindre foldeknive – i dag lovligt bæres i nattelivet og på gaden af f.eks. rockere og bandemedlemmer.

5. I forbindelse med, at lovforslaget blev sendt i høring, pegede flere høringsparter på, at det med fordel kunne præciseres, hvornår der

foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at bære mindre foldeknive, som f.eks. små lommeknive og multiværktøjer, der bruges af mange mennesker til daglige, praktiske gøremål.

Da et af hovedformålene med lovforslaget netop er at præcisere lovgivningen om knive, så reglerne fremstår mere sammenhængende og klare og ikke skaber unødigt tvivl i befolkningen om, hvorvidt besiddelse af en given kniv er lovlig eller ej, har Justitsministeriet lyttet til denne kritik og foretaget en række præciseringer i det nu fremsatte lovforslag.

Det er således i pkt. 2.2.3. og de særlige bemærkninger til § 1 i det fremsatte lovforslag præciseret, at det ikke er hensigten med de nye regler generelt at forbyde, at almindelige små foldeknive – f.eks. lommeknive, multiværktøjer eller proptrækkere med indbygget kniv – medbringes til dagligdags og fredelige, praktiske gøremål.

Det vil også i forhold til disse typer af knive fremover bero på en konkret vurdering, om der foreligger omstændigheder, som gør, at der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at besidde kniven. Ved denne vurdering vil der, i lighed med hvad der gælder for andre knive omfattet af lovforslagets § 1, skulle lægges vægt på knivens art, anvendelsesområde og den situation, hvorunder kniven besiddes.

Det vil dog samtidig skulle indgå ved vurderingen af, om der foreligger et anerkendelsesværdigt formål med at besidde kniven, at små foldeknive af den førnævnte type almindeligvis har et bredere anvendelsesområde end andre knive og kan bruges til mange forskellige og pludseligt opståede dagligdags, praktiske gøremål. Derfor vil det efter omstændighederne også være anerkendelsesværdigt at medbringe en sådan kniv på offentlige tilgængelige steder mv., selv om formålet hermed har en bredere karakter end f.eks. at deltage i en bestemt fritidsaktivitet, herunder en fisketur eller spejderlejr. En kniv af denne type vil derfor f.eks. kunne opbevares i en bil, båd eller campingvogn – eller efter omstændighederne bæres i lommen – i tilfælde af, at der opstår et behov for reparationer mv.

Der vil dog være situationer, hvor besiddelse af knive – også små foldeknive – som det helt klare udgangspunkt aldrig vil være berettiget. Det gælder f.eks. til visse større fodboldkampe eller i nattelivet, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter.

Der kan herudover også forekomme andre steder eller situationer i det offentlige rum, hvor det som udgangspunkt ikke vil være anerkendelsesværdigt at medbringe en kniv, uanset knivens størrelse og art. Der tænkes her på tilfælde, hvor der generelt må antages at være en forøget risiko for, at der kan opstå konfrontationer eller tilspidsede situationer, og hvor der samtidig ikke ses at være hensyn, der taler for, at en kniv skal kunne medbringes. Som eksempel kan det nævnes, at knive som udgangspunkt ikke har noget at gøre til f.eks. demonstrationer, større koncerter eller offentlige forsamlinger mv.

Uden for de ovennævnte situationer vil der derimod, som følge af det nævnte brede anvendelsesområde for almindelige små foldeknive – f.eks. lommeknive, multiværktøjer eller proptrækkere med indbygget kniv – i praksis være en formodning for, at knive af denne type skal anvendes til et anerkendelsesværdigt formål, medmindre der er konkrete omstændigheder, som taler imod, at dette er tilfældet.

6. I forhold til Erik Justesen vil de nye regler indebære en lempelse i den forstand, at den bredere adgang, der er til at medbringe små lommeknive på offentlige tilgængelige steder mv. til almindelige dagligdags og fredelige, praktiske gøremål, jf. pkt. 5 ovenfor, ikke længere vil være betinget af, at kniven ikke kan fastlåses i udfoldet position.

Samtidig vil reglerne indebære en skærpelse i den forstand, at der fremover vil være situationer, hvor besiddelse af knive – også små foldeknive – som det helt klare udgangspunkt aldrig vil være berettiget. Det gælder f.eks. til visse større fodboldkampe eller i nattelivet, hvor der er nærliggende risiko for, at der kan opstå tilspidsede situationer af potentielt voldelig karakter.